

1 Museu Objecte

MUSEU H. N.

« En aquell moment hagués hagut de saber que, quan un home es dóna aires de be depressiu, que sembla estar totalment a la lluna, estupefacte i incapaç d'entendre el que li dieu, és, per dir-ho així d'alguna manera, que està boig per tu », Agatha Christie in *Une autobiographie*, publicada a títol pòstum el 1977 al Regne Unit, i el 2002 a França.

Pel que fa a l'animal del qual es parla més endavant, molts a França són lluny d'estimar-lo...

I amb raó! Es tracta d'una espècie molt invasora: el cranc blau americà.

Callinectes sapidus Rathbun, 1896 / Família: Portunidae - **Cranc blau americà** pescat lluny de la costa de La Novella (11), set. 2020. Col·l. Museu d'Història natural. Foto D.M © Vila de Perpinyà.

El **Callinectes sapidus** (etimològicament «bon nedador saborós»), té potes d'un blau intens, un temperament bel·licós, una fama d'invasor danyós, ans també una carn deliciosa...

El seu pes, generalment de 400-500g, pot arribar fins a 1kg ; l'amplada de la seva closca (espines laterals incloses) és de 10 a 15 cm, però pot arribar als 25 cm ; finalment la seva longevitat és de 3-4 anys.

Aquest **cranc blau** pertany a una espècie eurihalina (pot viure tant en aigua dolça o salabrosa com en el mar), catàdrom (que viu en aigua dolça, però es reproduïx i neix al mar) i demersal (que es troba a prop del fons i depèn d'ell per alimentar-se): el trobem sobre els fons llacosos i sorrencs de les aigües litorals, dels estuaris i de les llacunes.

És originari de la costa atlàntica d'Amèrica, del sud del Canadà al nord d'Argentina. Sembla que aquest cranc hagi arribat a la Mediterrània via el transport marítim, segurament a causa d'ous o de larves contingudes en les aigües de balast (en el fons de bodega dels vaixells, llast d'aigua que s'omple o buida d'aigua de mar i que permet optimitzar la navegació).

La seva repartició actual és: la costa Atlàntica d'Amèrica, la Mar Mediterrània, la Mànega, la Costa d'Ivori, el Ghana, el Gabon, el Camerun i, de forma puntual, Hawaii, el Japó, la Malàisia i Austràlia.

La seva presència va ser assenyalada per primera vegada a França a Rochefort el 1900. A la Mar Mediterrània, va ser detectada a Grècia el 1948, en l'estany de Berre, a prop de Marsella a les Boques del Roine, el 1962. Invasor, ha envaït el Delta de l'Ebre a Catalunya, el 2012.

Sabent nedar, gràcies a les seves últimes potes posteriors aixafades, es desplaça fins a uns 15km/dia.

El 2017, assoleix les costes del golf de Lleó (situades a l'extrem nord-oest de la Mar Mediterrània occidental, al sud de França i s'estén de la Camarga a la Catalunya).

Mapa amb situació del golf de Lleó.
Imatge lliure de drets de Norman Einstein

(https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gulf_of_Lion_map.png)

Dins l'estany de Canet-Sant Nazari (66), a prop de Perpinyà, actualment prolifera: 500 a 2000 espècimens/dia són capturats pels pescadors locals. A l'agost de 2019 s'han constatat indicis de reproducció a la Camarga. Avui en dia és efectiva dins l'estany de Canet-Sant Nazari.

Abdomen de **cranc blau** femella,
estany de Canet-Sant Nazari (66), nov. 2019
Foto D.M © Vila de Perpinyà.

L'abdomen de les femelles és molt ample i arrodonit; el del mascle, és ample a la seva base i molt estret sobre els dos terços terminals.

Abdomen de **cranc blau** mascle
pescat lluny de la costa de La Novella (11), set. 2020
Foto D.M © Vila de Perpinyà.

La maduresa sexual s'assoleix entre 12 i 18 mesos. La reproducció té lloc en aigua salabrosa (de la qual la concentració de sal, entre 1 i 10 g/l, és inferior a la de l'aigua de mar, de 35 g/l).

Les femelles migren al mar per fresar (entre 700 000 i 2 100 000 ous). Les larves són planctòniques i passen per diversos estadis (7 estadis larvaris marins d'una durada de 1 a 2 mesos segons la temperatura de l'aigua): la seva metamorfosi té lloc en aigua salabrosa.

El **cranc blau** és un predador oportunista nociu, omnívor i voraç: es nodreix de gasteròpodes, de bivalves (musclos, ostres, cloïsses, tellines...) de crustacis, de cucs, de detritus i de carronyes, com també d'amfibis i d'insectes, i a vegades es torna fins i tot caníbal... Ataca inclús les xarxes de pescar per poder esmicolar els peixos que hi són presoners.

En el seu hàbitat original, els seus predadors són les tortugues marines, els pops, alguns ocells marins i els al·ligàtors. Al mediterrani sols ha de témer el pop, un pop que per altra banda pateix sobrepesca. Així, el **cranc blau** es reproduïx a gran escala, empobrint un ecosistema ja debilitat.

En el seu estat larval, és presa de les espècies pelàgiques (que viuen en alta mar, a prop de la superfície o entre la superfície i el fons) planctòfagues (que es nodreixen de petits organismes que viuen en suspensió dins l'aigua de mar i agrupats sota el nom de plàncton).

! Aquest cranc posa en perill l'existència dels petits pescadors locals, dels aqüicultors criadors de peixos, crustacis i petxines. Per exemple:

- en l'estany de Canet-Sant Nazari, la població d'anguiles ha experimentat una regressió.
- Pertorba fortament la pesca tradicional a Tunísia, i a Albània.
- Ocasiona danys en la concullicultura (cria de petxines) i en especial la collita de les cloïsses al delta de l'Ebre.

Crancs blaus a la venda sobre la parada d'un concullicultor de l'estany de Salses-Leucata, 2021. Foto P.A.@ Vila de Perpinyà

Paral·lelament, amb la seva carn saborosa (d'aquí el seu nom *sapidus*), el **cranc blau** té un important valor econòmic a Amèrica del Nord ja que s'hi consumeix en gran quantitat (se n'extreuen cada any unes 55 000 tones); s'ha reglamentat fins i tot la seva pesca a la Carolina del Nord.

Va ser introduït a les costes de l'Àfrica de l'Oest on la seva pesca hi és artesanal.

És present als mercats de Grècia, de Turquia, d'Israel i d'Egipte.

També està apreciat a l'Àsia i a Austràlia.

I llavors, què fer?

El 2017, Tunísia amb la FAO han iniciat un pla per a explotar i valoritzar aquest crustaci. S'ha instal·lat una fàbrica el 2019, a prop de Djerba per a produir cranc congelat destinat a la exportació. Al maig de 2021 les exportacions Tunisianes assolien les 2090 tones. Aquesta maina financera incitaria a regular la pesca del cranc, mentre que a l'inici es tractava d'exterminar-lo.

A França, la regió d'Occitània s'ha dotat, a començament d'any, d'un pla d'acció contra el cranc blau, per a limitar les seves poblacions, aturar la seva invasió i promoure la seva pesca. Sempre a França, pel que fa a la progressió i a la implantació d'aquest cranc en el Parc natural marí del golf del Lleó, s'ha creat una comissió de vigilància amb la Universitat de Montpeller i els actors dels territoris concernits, és a dir, pescadors, científics i gestors: *le Pôle-relais lagunes méditerranéennes*.

I pel que fa als vaixells, d'ara endavant tenen obligació de tractar les seves aigües de llast, i això des del 2019, en aplicació de la convenció internacional de l'Organització marítima internacional.

Per a saber-ne més:

[Presentació PowerPoint \(especes-exotiques-envahissantes.fr\)](http://especes-exotiques-envahissantes.fr)

[Craintes face à la prolifération du crabe aux pinces bleues près de Perpignan - Geo.fr](http://Geo.fr)

[Comment transformer une espèce envahissante en denrée d'exportation prisée | Articles de la FAO | Organisation des Nations Unies pour l'alimentation et l'agriculture](http://Articles de la FAO | Organisation des Nations Unies pour l'alimentation et l'agriculture)

[L'Occitanie se dote d'un plan d'action contre le Crabe bleu – Centre de ressources \(especes-exotiques-envahissantes.fr\)](http://especes-exotiques-envahissantes.fr)

Museu d'Història natural

12 carrer Font Nova
66931 Perpinyà cedex
Telèfon: 00.33.(0)4.68.66.33.68

Retrobeu el Museu a la pàgina web de la Vila:

[Muséum d'Histoire Naturelle | Perpignan la rayonnante \(mairie-perpignan.fr\)](http://museum.dhistoire.naturelle.perpignan.la.rayonnante@mairie-perpignan.fr)

Observacions? Contacteu-nos:

Servei dels Públics dels Museus de Perpinyà
musees-mediation@mairie-perpignan.com

Telèfon: **00.33.(0)4.68.66.24.66**

